

Hbo paard internationaal georiënteerd

De paardenhouderij in Nederland is een grote bedrijfstak en de paardensport groeit, ook buiten Europa. Enkele hbo-opleidingen richten zich op deze industrie. Equine, Leisure and Sports op Van Hall Larenstein Wageningen is er één van.

Equine, Leisure and Sports, afgekort ELS, is sinds 2005 de Engelstalige opvolger van de hbo-opleiding Paardenhouderij, de eerste lichting is net afgestudeerd. De 'nieuwe' opleiding heeft het internationale en het bedrijfsleven als uitgangspunt en er is samenwerking met andere hogescholen. Vorig jaar werd ELS beloofd als hbo met het beste competentiegericht onderwijs. De

opleiding trekt vooral studenten uit Nederland en Duitsland, waar geen paardenopleiding is op dit niveau. Majorcoördinator Hans van Tartwijk: "Dit zijn in veel gevallen gymnasiasten die al wat verder zijn dan de gemiddelde Nederlandse student." Hij hoopt in de toekomst op nog meer nationaliteiten, én op meer jongens. "Een mix werkt altijd beter."

Eerste keuze

Derdejaars Annika Rettig (23) uit Duitsland maakte vanuit Australië binnen een week de keus voor Wageningen, via Google. Ze zocht naar een Engelstalige opleiding met landbouw en *applied animal science*. En Wageningen was dicht bij haar ouderlijk huis, maar niet té. Na een half jaar volgde ze het advies van haar begeleider op en stapte over naar Equine, Leisure and Sports. Ze wil zich namelijk specialiseren in (paarden)toerisme. Jaargenoten Maxine Heijtel (20) en de Duitse Hannah Schiffers (22) bezochten in 2006 de open dagen bij Van Hall Larenstein (VHL) in Wageningen en in Leeuwarden. De voornaamste reden voor hen om voor Wageningen te

**Studenten en docenten door elkaar:
Maxine, Mieke, Hans, Annika en
Hannah.**

kiezen was het feit dat ELS vierjarig is, hoewel de *laid back*-sfeer in Leeuwarden Hannah meer aansprak. Maxine wilde iets met dieren en VHL was de enige waar ze terecht kon met haar vwo-profiel Cultuur en maatschappij, plus een aanvullende cursus scheikunde. De drie derdejaars studenten, uit een klas met 23 Duitse en acht Nederlandse jonge vrouwen en één jongeman, vertellen dat ze in het eerste jaar veel werkten in groepjes, aan projecten. Er was tijd voor leven naast de studie. In jaar twee konden ze hun eigen interesse ontdekken en ontwikkelen, met aan het begin van het jaar een stage van tien weken. Dat werken in groepjes was soms erg lastig, zegt Hannah. "Wij wilden structuur, naar een concreet resultaat toewerken..." "Klopt," onderbreekt Maxine haar, "maar voor de Duitse meisjes was het beginnen, gewoon de eerste stap zetten, juist weer moeilijk." Voor Annika is naast deze cultuurverschillen vooral wat je van elkaar als individu leert interessant. "Ik heb al mijn computervaardigheden van klasgenoten opgepikt."

Als een community

Docent fysiologie en coach Mieke Theunissen, één van de tien vakdocenten en zelf in 2005 afgestudeerd bij VHL Paardenhouderij, vertelt over de inhoud van de opleiding. "De hippische wereld is breed en de studenten proeven aan alle facetten. Bij een bedrijf in paardensportartikelen of een internationaal voederbedrijf, de KNHS of The British Horse Society, en onderzoek rond dierenwelzijn." "We betrekken het bedrijfsleven sterk bij de opleiding", vult studiecoördinator Hans van Tartwijk aan. "Zo is er een werkveldcommissie, die eerder vooral als 'wijze raad' op afstand functioneerde, maar nu actief wordt betrokken. Als individu geven ze gastlessen, stellen hun bedrijven open voor projecten en beoordelen afstudeeropdrachten. Als

commissie denken ze mee over de inhoud van de opleiding. Het is de bedoeling dat ze steeds meer als een *community* gaat werken." Dit internationale gezelschap bestaat uit onder anderen mensen van een Duits hippisch adviesbureau, van het Zweeds stamboek, een voederfabrikant, de Amsterdamse manege en de Sectorraad paarden.

Career counseling

Terugkijkend vinden Annika, Maxine en Hannah dat er in het eerste jaar veel aandacht is voor 'jezelf leren kennen'. Je sterktes en zwaktes en je leerstijl. Zo werken de studenten aan hun POP en komen ze wekelijks in groepjes bij elkaar bij de *career counselor*, een docent met wie ze praten over programma en keuzes. De jaren daarna blijft deze counselor, die ze inmiddels goed kennen, een aanspreekpunt 'op afroep'. Annika vindt het bijzonder dat de band met deze maar ook met de andere docenten heel goed is. Maxine: "Eerst was ik wat sceptisch, maar het is echt handig als je leert hoe je zelf en hoe anderen in een groep functioneren." De pas afgestudeerde Audrey Burkard vertelt dat de begeleiding van de counselor voor haar belangrijk was, "om me te ontwikkelen en te veranderen op de punten die ik wilde."

De huidige eerstejaars kunnen in het tweede jaar naast ELS kiezen voor de nieuwe studie Equine, Business and Economics. Een vergelijkbare Engelstalige opleiding, met het accent op commercie en de bedrijfsmatige kant van de paardenwereld. Zoals management, internationale paardenhandel en dienstverlening. De tweede tot en met vierdejaars ELS doen een mix van *performance* en *business*. Van Tartwijk: "In de *business*-kant zitten uiteindelijk de meeste banen."

De diepte in

Nu, in jaar drie, is het vol aan de bak, volgens de derdejaars. Annika voelt zich 24 uur per dag student. "Het genieten van het studentenleven is overgegaan in genieten van de interessante projecten." Maxine: "We gaan nu de diepte in, een

Hbo paard

- Paard en management, VHL Leeuwarden
- Equine, leisure and sports, VHL Wageningen
- Equine, business and economics, VHL Wageningen
- Hippische bedrijfskunde, CAH Dronten
- Paardenhouderij, HAS Den Bosch
- Horse business management, Hogeschool Drenthe
- Docent paardensport, Stoas Hogeschool i.s.m. NHB Deurne

hele dag over fokkerij bijvoorbeeld. Annika: "Maar ook nog steeds heel diverse onderwerpen, en daarnaast volgt iedereen zijn eigen interesses, die heel erg uiteenlopen." Maxine: "Voor het bedrijfsonderzoek kies je een bedrijf dat je aanspreekt, een *breeding farm* of juist een *trading stable*." De laatste anderhalf jaar gaan ze verder op stage en verbreden of verdiepen ze zich via de minor. Aan de Hogeschool Arnhem (HAN) bijvoorbeeld of een college in het buitenland: met diverse Europese universiteiten zijn relaties en uitwisselingsverbanden. Maxine hoopt op een plaats bij de Sectorraad paarden en vervolgens een minor aan een Engels college. Annika gaat voor een stage *event management* en een minor International Business & Management aan de HAN. En Hannah wil in Duitsland werken bij een organisatie van nationale paardensport en -fokkerij. Met een thesis, een onderzoeksopdracht, studeren ze af. Het is van belang dat studenten in deze periode hun netwerk bouwen en bijhouden, vindt Hans van Tartwijk. "Dat is in de paardenwereld toch de manier om straks aan een baan te komen." Hij is optimistisch over het zicht op werk voor de ELS'ers. "Als je bedenkt dat in Duitsland elke vier paarden staat voor één baan En

VHL Paard en recreatie

Equine, Leisure and Sports in Wageningen en Paard en management in Leeuwarden zijn beide gericht op de secundaire en tertiaire markt, op kennis van paard en bedrijf, op de relatie tussen paard en mens. Paard en management is een tweejarige major die volgt op twee jaar Diermanagement. Naast de duur en de taal (Nederlands resp. Engels), zijn er vooral inhoudelijke accentverschillen. Waar in Leeuwarden de nadruk ligt op zorg, welzijn en gedrag, ligt die in Wageningen op sport, innovatie en communicatie.

al is er nu een crisis, in werelddelen als Azië en Zuid-Amerika komt de sector op. We willen sterke mensen afleveren van wie de input wordt gewaardeerd.”

Diverse werkplekken

Wat doet de eerste groep afgestudeerden van ELS momenteel? Van Tartwijk maakt een lijstje. Daaruit blijkt dat sommigen verder gaan voor hun master, zoals twee dames die op Malta Innovatie studeren en een Duitse die in Denemarken Marketing doet. Anderen zijn of gaan aan het werk, op uiteenlopende plekken. Van de jockeyclub in Hong Kong en het Duitse stamboek tot de KNHS, de mbo Paardenhouderij in Barneveld en VHL Leeuwarden. Hier is de Duitse Audrey Burkard projectmedewerker van het lectoraat Welzijn van Dieren. Bovendien coördineert zij de vrij invulbare studiepunten, vertaalt examens en is stagebegeleider. “Dit werk verbindt heel mooi mijn interesses: communicatie en wetenschappen.” Audrey wil over één á twee jaar verder studeren, waarschijnlijk Animal Sciences aan WUR. Dierenwelzijn heeft haar speciale interesse, ook die van productiedieren. “Die interesse werd gewekt in het tweede studiejaar, toen ik begon met het lezen van wetenschappelijke artikelen.”

Schakelen

Hét kenmerk van Equine, Leisure and Sports is flexibiliteit zegt Hannah spontaan. De docenten denken met je mee, er kan veel, zolang je je keuzes maar goed motiveert. De keerzijde daarvan, vindt ze, is de soms gebrekkige organisatie. Annika: “*Oh absolutely.*” Dit jaar gaat het goed, maar met name het tweede jaar was het ‘wat chaotisch’. Met lessen die op het laatst niet doorgingen of werden verplaatst, zoekgeraakte tentamens en een docent die de klas aankijkt: ‘Wat gaan we doen dit uur?’

Dit is inmiddels verbeterd, wat ook geldt voor het niveau van het Engels van de studenten én enkele docenten. De voertaal in de klas is Engels, maar eenmaal buiten de klas zoeken de studenten meestal hun eigen groepje op, met wie ze in de eigen taal kunnen praten. Hannah: “Schakelen tussen drie talen op één dag wordt me te veel.”

Daarom is, nu ze als derdejaars hun eigen werkgroepjes kiezen, de kloof tus-

sen de twee nationaliteiten weer wat groter geworden. Ook de woonplaats speelt een rol, zegt Annika: “Mensen die in Wageningen wonen, spreken makkelijker ergens met elkaar af. Thuiswonende Duitse studenten zoeken elkaar weer op en doen veel per e-mail.” Hannah: “Het is niet zo dat we niet met elkaar willen werken, het gaat vanzelf zo.”

Gezien hun interesses zullen deze drie studenten vast op heel uiteenlopende plekken belanden. Annika wil het liefst verder studeren, een torenhoge studieschuld ziet ze echter niet zitten. Haar toekomst had ze gepland in Australië, maar aangezien ze hier nu een vriend heeft Maxine gaat door in de paardensector, werkend of studierend, en Hannah hoopt na haar studie op een goede baan in de fokkerijsector in Duitsland. □

* KNSH = Koninklijke Nederlandse Hippische Sportfederatie